

KRYTERIA OCENIANIA NA LEKCJACH JĘZYKA ANGIELSKIEGO W KLASIE „0”

Na etapie przedszkolnym należy wspomagać rozwój dzieci w wielu obszarach, dlatego wprowadzane jest holistyczne ujęcie świata dziecka w nauczaniu języka angielskiego.

Zakres niezbędnej wiedzy obejmuje nazywanie i rozumienie pojedynczych słów i wyrażeń dotyczących własnej osoby dziecka, jego najbliższego otoczenia oraz życia codziennego.

Uczeń:

- potrafi ułożyć podstawowe słowa w grupy semantyczne;
- potrafi odgadnąć zbiór leksykalny na podstawie podanych przykładów;
- potrafi znaleźć wyraz niepasujący do zbioru;
- potrafi zestawić podstawowe przymiotniki w pary o przeciwstawnym znaczeniu;
- rozumie znaczenie podstawowych struktur gramatycznych, np. *I am, I've got*.

Sama znajomość znaczenia poszczególnych słów i struktur nie jest równoznaczna z umiejętnością ich użycia, chociaż stanowi niezbędną bazę i punkt wyjścia do dalszej nauki

Umiejętności

Poniżej podajemy listę osiągnięć uczniów niezbędnych do kształtowania kompetencji komunikacyjnej w zakresie nauki języka angielskiego w przedszkolu. Umiejętności te dotyczą całego etapu przedszkolnego, a przedstawiona kolejność odpowiada gradacji trudności zadań i odzwierciedla najczęściej realizowany układ zadań w podręczniku.

Należy pamiętać, że na etapie przedszkolnym dzieci nabywają głównie umiejętności rozumienia ze słuchu oraz bardzo podstawowego porozumiewania się, z wyłączeniem umiejętności czytania i pisania. Naturalne jest, że osiągnięcia poszczególnych dzieci są zróżnicowane.

Słuchanie

Uczeń:

- potrafi zrozumieć bardzo podstawowe słowa i wyrażenia dotyczące własnej osoby, najbliższego otoczenia i świata fantazji, rozumie polecenia w języku angielskim dotyczące zachowania w sali;
- rozumie ogólny sens scenek, bajek i innych tekstów prezentowanych przez nauczyciela lub odtwarzanych jako nagrania.

Rozmowa

Uczeń:

- potrafi reagować werbalnie na polecenia/ pytania dotyczące klasowych rytuałów, np. *Hi! How are you? I'm fine. Thanks.*;

- potrafi odpowiadać na proste pytania pojedynczymi słowami lub stałymi zwrotami;
- używa stałych zwrotów i pytań według podanego wzoru do przeprowadzania zadań komunikacyjnych w sali.

Wypowiedź

Uczeń:

- potrafi nazwać i krótko opisać postaci, zwierzęta z najbliższego otoczenia i ze świata fantazji;
- potrafi, używając bardzo prostych wyrażen i zdań, opowiedzieć o sobie i swoim najbliższym otoczeniu.

Stopniowo dzieci nabywają umiejętności potrzebnych przy wspólnej i samodzielnej nauce języka. Podana poniżej lista obejmuje możliwe osiągnięcia małych uczniów w tej dziedzinie:

Uczeń:

- rozumie cel zadań i potrzebę uczenia się języka angielskiego;
- potrafi skupić uwagę na wykonywanych zadaniach;
- jest wrażliwy na brzmienie języka angielskiego;
- potrafi **domyślać się znaczenia słów z kontekstu/gestu**;
- jest samodzielny –sam podejmuje próby rozwiązywania zadań;
- chętnie wykonuje zadania, nawet te dodatkowe;
- potrafi poradzić sobie z niepowodzeniem, np. chętnie poprawia źle wykonane zadanie.

Rola rodziców

Rodzice powinni być informowani o zagadnieniach i zwrotach, jakie dzieci mają poznać w danym przedziale czasowym (tydzień, miesiąc, semestr) lub tematycznym. Informacja może być udzielona w formie ustnej w trakcie początkowego spotkania lub w formie pisemnej na tablicy ogłoszeń dotyczącej konkretnej grupy dzieci. Nauczyciel może wybrać też bardziej bezpośrednią drogę komunikacji z rodzicami poprzez regularnie przygotowywane pisemne podsumowanie osiągnięć dzieci, wraz z planami dalszej pracy.

Podstawowym elementem przygotowania do sprawdzania postępów dzieci, a następnie przekazywania tych informacji ich rodzicom jest zaangażowanie rodziców w proces uczenia się dzieci. Wykorzystać w tym celu można zeszyt ćwiczeń, w którym dzieci mogą odrabiać zadanie domowe, jednocześnie powtarzając materiał i sprawdzając, ile pamiętają z lekcji. Płyty CD lub CD-ROM towarzyszące podręcznikom są również dobrym pretekstem do rodzinnego powtarzania materiału, kiedy dziecko może odegrać scenkę związaną z piosenką, śpiewając razem z płytą.

SPRAWDZANIE POSTĘPÓW W NAUCE I KRYTERIA ICH OCENIANIA

Sprawdzanie i ocenianie postępów na lekcji języka angielskiego stanowi istotną płaszczyznę integracji w nauczaniu przedszkolnym.

Zarówno sposób oceniania, jak i komunikowanie wyników powinny być zgodne z założeniami podstawy programowej dla przedszkoli, według której istotne jest nawiązanie kontaktu z rodzicami dzieci i przekazanie im, jaki zakres materiału obejmują kolejne tematy oraz jakie postępy w nauce języka czynią ich dzieci. Sugerowane sposoby kontaktu z rodzicami oraz powiadamiania ich zostały opisane poniżej.

Uważamy, że metody sprawdzania postępów ucznia oraz oceniania powinny być przyjazne dziecku, tak aby zachęcić je i zmotywować do dalszej nauki. Do najważniejszych metod należy systematyczna obserwacja postępów ucznia oraz praca projektowa. Metody sprawdzania postępów małych uczniów powinny być przede wszystkim różnorodne, aby nauczyciel mógł lepiej w pełni dostrzec całą gamę osiągnięć ucznia.

Ocenianie bieżące

Ocenianie bieżące jest najważniejsze w procesie nauczania.

Polega na udzielaniu dziecku informacji na temat tego, co już osiągnęło, nad czy oraz w jakim zakresie powinno jeszcze pracować, co poprawić oraz co udoskonalić. Ekspozujemy osiągnięcia i pozytywne strony zachowania dziecka, aby wzmacniać to, co dobre, a nie zniechęcać dziecko do dalszej pracy i demotywowwać brakiem wiary w powodzenie.

Natomiast opis osiągnięć i ewentualnych trudności jest ważną informacją dla rodziców i fundamentem profesjonalnej współpracy szkoła – dom. Nauczyciel z kolei uzyskuje cenną informację na temat efektywności nauczania: co powinien zmodyfikować, co zmienić w swojej pracy, aby ułatwić każdemu dziecku uczenie się.

Opisowa ocena podsumowująca

Ocena podsumowująca efekty całorocznego nauczania powinna ujmować informacje na temat wiedzy, umiejętności i aktywności dziecka w odniesieniu do treści nauczania.

Na etapie przedszkola nadrzędne znaczenie mają osiągnięcia dotyczące sprawności rozumienia ze słuchu oraz mówienia, jak również informacje na temat zaangażowania ucznia, jego umiejętności uczenia się i umiejętności pracy w zespole.

Metody sprawdzania postępów ucznia

Techniki kontroli ustnej

Postępy ucznia w wypowiedziach ustnych sprawdzane są często podczas zajęć grupowych, a nie w formie indywidualnych wypowiedzi.

Należy wtedy obserwować udział dziecka w grach i zabawach oraz podczas wspólnego śpiewania i recytowania wierszyków.

Nauczyciel sprawuje kontrolę nad całą grupą, lecz wybiera indywidualnych uczniów, którym się bacznie przysłuchuje. Dzieci nie muszą zdawać sobie sprawy z tego, że są oceniane. Ważne jest, aby wiedziały, że nauczyciel uważnie ich słucha, docenia ich wysiłek, a następnie udziela konstruktywnej informacji zwrotnej.

Techniki kontroli pisemnej – testy przyjazne dzieciom

Nieformalne testy, a właściwie zestaw ćwiczeń, które dzieci znają bardzo dobrze z zajęć, sprawdzają jednocześnie umiejętności uczniów w ramach sprawności słuchania ze zrozumieniem, rozpoznawania wyrazów i łączenia ich z obrazkami.

Techniki podane poniżej opierają się na tekstach, których dzieci słuchają.

- dyktando rysunkowe: uczniowie słuchają i rysują, dorysowują brakujące elementy lub odpowiednio kolorują obrazki;
- dyktando liczbowe: uczniowie zakreślają odpowiednią ilość elementów;
- zakreślanie: uczniowie słuchają i zakreślają odpowiednie obrazki;
- prawda czy fałsz: uczniowie słuchają zdań, krótkich tekstów i decydują, czy narysowany obrazek odpowiada treści, czy nie;
- zbiory: wyszukiwanie zbiorów według kategorii, wykreślanie niepasujących obrazków;
- błędy: wyszukiwanie i poprawianie błędów na rysunkach oraz ilustracjach.

Ważnym zadaniem nauczyciela jest ustalenie formy sprawdzania postępów dzieci:

- czy podany zostanie cel zadania, jeśli tak, to w jakiej formie;
- czy uczniowie pracują nad zadaniem samodzielnie, czy w parach;
- jak będzie przekazany komentarz do prac – punkty, symbole, np. słoneczka, informacja opisowa pisemna (dla rodziców) czy ustna;
- jak często sprawdzane będą postępy dzieci.

Praca projektowa

Praca projektowa przeprowadzana na lekcji umożliwi nauczycielowi ocenianie postępów uczniów we wielu aspektach nauczania języka:

- poprawność leksykalno-gramatyczna wykonanego zadania – rozwój językowy;
- praca indywidualna jako część całości, praca w parach lub zespołowa – rozwój emocjonalno--społeczny;
- sposób zdobywania brakujących informacji – rozwój umiejętności uczenia się.

Samoocena

Umiejętność przeprowadzenia samooceny jest obecnie uważana za jeden z najistotniejszych czynników efektywnego uczenia się. Poniżej podajemy korzyści wynikające z systematycznego wdrażania uczniów do samooceny:

- powtórka nauczanych treści przeprowadzona przez samego ucznia;
- refleksja nad tym, czego się dziecko uczy na lekcji języka angielskiego;
- uświadamianie własnych kompetencji językowych;
- umiejętność określenia swoich mocnych i słabych stron;
- pozytywne kształtowanie wizerunku siebie jako ucznia odnoszącego sukcesy: „Już umiem, potrafię nazwać, powiedzieć, rozumiem itp.”;
- uczenie się odpowiedzialności za rezultaty własnej pracy;
- motywacja do dalszej nauki.

Podsumowując, samoocena stanowi pierwszy krok na drodze do samodzielnego uczenia się. Kształtowanie umiejętności samooceny jest procesem, a więc tylko systematyczna refleksja dotycząca procesu uczenia się, np. gra na zakończenie rozdziału lub przyklejenie w książce nalepki w celu podkreślenia odniesionego sukcesu mogą przynieść zakładane efekty. Ważne jest, aby pozytywnym wzmocnieniem takiego podsumowania była pochwała zaakceptowana przez dzieci, np. nauczyciel mówi *Very good*, unosząc kciuk do góry i zachęca dzieci, aby zrobiły to samo. Małe dzieci zachęcane do podsumowania zakończonego etapu (np. rozdziału czy tematu) zaczynają być bardziej świadome swoich osiągnięć, a tym samym niewątpliwie wzrasta ich poczucie własnej wartości. Badania naukowe potwierdzają, że dzieci świadome celów poznawczych oraz strategii uczenia się osiągają lepsze rezultaty w nauce.